XVI. ÉV. RIMASZOMBAT, 1936. FEBRUÁR 2. 5. SZÁM.

Gömör

HUDNUT
Kozmetikai készitményei
GLASER-nál.

Vasárnaponként megjelenő független politikai és társadalmi lap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
MASARYK-TÉR 9. SZÁM.
Lapzárta csütörtökön este. Kéziratokat vissza nem adunk.

FŐSZERKESZTŐ:
MÁRKUS LÁSZLÓ

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egy évre 48 kor. Félévre 24 kor. Negyedévre 12 korona. — Egyes szám ára 1 korona.

A hirlapbélyeg használatát a kassai postaigazgatóság rimaszombati feladó hellyel 57,433—III—21. szám alatt engedélyezte.

Kultúra.

Ennek a szónak a *fogalmi-köre* mai viszonylatban erősen *kibővült.*

Nem célom fejtegetni hogyan és miáltal, csak megállapitom, hogy ebből kifolyólag ma sokszor magának a kulturának előharcosai is tanácstalanul és megértés nélkül állnak egy-egy olyan elgondolással szemben, mely nem illeszthető be az ő egyéni kultura-fogalmuk kereteibe.

Talán ez is egyik főoka, hogy a mindenütt erősen feltörő kulturmozgalmak és teljesitmények oly nehezen hozhatók közös nevezőre s épp ezért oly nehezen tudják egymás erősitését a közcél érdekében szolgálni.

Vidéki viszonylatban a kultura ma jelenti a műkedvelői előadásokat, gyöngyösbokrétákat, ujabban a községi közkönyvtárakat, nem éppen mindig első helyen — ami pedig megilletné — az iskolát és egyházat és azoknak a társadalomra kiható megnyilatkozását.

De mit jelent ez, a szó igazi, jól felfogott értelmében?

Mit jelent egy nemzet számára, mit jelent egy kisebbségi sorsban élő nemzettest számára?

Jelenti először is a polgári öntudatot, az együvé tartozás érzését, jelenti az *általános népműveltséget.*

Jelenti a fajszeretetet, Isten és embertársaink iránti kötelességet.

Csak második, magasabb fokon a tudományt, művészetet, irodalmat stb.

Azután jönnek a *jólkiépitett keretek.* Egészséges állami, egyházi és társadalmi, gazdasági berendezkedések, *melyekben mindaz kiteljesedhetik, ami egy nemzet kulturáját jelenti.*

Minél erősebbek és tökéletesebbek a keretek, annál életteljesebbek, egészségesebbek azok az elgondolások, eszmei áramlatok, a melyek hivatva vannak a kultura sokrétü, faji és általános emberi szempontból egyaránt értékes feladatait megoldani.

Valahányszor egy-egy *új* kulturális *megmozdulásról* hallok, mindig előre érzem, hogy gyökértelen növényt ültetünk, melynek nem lehet gyümölcse, legfeljebb virágzása.

Azok az apró szlovenszkói hegyi patakok jutnak eszembe, melyek, mint a mi Rimánk, ott bugyogyannak ki az elfelejtett, kevéssé járt, szellős, napsütéses hegyvidéki réteken, néha bizony nehéz kövek közül törnek elő.

De mire e völgynek sok apró csermelye egymásba ér, már életet adó buzát őröl, majd kalászt termő rónát öntöz, később terheket szállit, hajókat hordoz, mig végre a tenger szabad hullámaként fürdik meg ugyanabban a napfényben, mely születése első cseppjénél is fölötte ragyogott.

Valahogy igy képzelem a kultura felerősödését, amely feltör a maga mélyéből, ezer különböző helyen, hogy előbb lassan, vékony erekben termékenyitse a saját környezetét.

Folyóvá azonban csak akkor dagadhat, ha ezek az erek közös mederben egyesülnek.

Nem lehet a kulturát teremteni akaróknak ma fontosabb feladatuk, minthogy erőszakkal is összekötő medreket vágjanak ezeknek a meglévő kis ereknek, ha azt akarják, hogy kenyeret adó malmokat hajtson, terheket hordozzon és szabad napfényben fürödjön.

Mig uj kulturmozgalmainkról nem tapasztaljuk azt, hogy *a szervezés összefogó erejével* akarják és tudják uj lenditő kerékre kapcsolni s ezáltal életteljesebbé tenni meglévő intézményeinket, addig nem sok pozitiv eredményt várhatunk a legideálisabb és legfáradhatatlanabb munkától sem.

Erős, egészséges kultursejtek egymásba kapcsolódva adhatnak olyan gerincet, amely nemcsak helyi viszonylatban terhek hordozására is képes.

Minden uj forrásnak mederre van szüksége, mielőtt hajtóereje munkába fogható.

Adja Isten, hogy városunk kultúrája ilyen alapon a szó teljes értelmében virágozzék és gyümölcsöt is hozzon.

Magyar iskolarádió.

Régebben megemlékeztünk már arról a nagyjelentőségü munkáról, melyet a magyar iskolarádió végez. S bár a rádióvezetőség kiloszámra kapja a lelkes, hálás leveleket a gyermeksereg soraiból, annak kifejezésével, hogy az iskolarádió mennyi örömet s élvezetet szerez a kis hallgatóknak, ugy tapasztaljuk mégis, hogy maguk az érdekelt vezetőkörök nem veszik igénybe ennek a korszerü akciónak kinálkozó előnyeit. Ezért időszerünek tartjuk, hogy a kérdést ujból közelebbről megvilágitsuk.

Kassa és Pozsony rádióvezetősége állandóan nagy gondot fordit a magyar iskolarádió megfelelő anyaggal való ellátására. Pedagógusok, irók, szakemberek adják az előadások kéziratait s ezek két csoportra osztva alsó és felső fokon 1—1 félórás előadások keretében *minden kedden reggel 8·30-tól—9·30-ig* kerülnek leadásra, felváltva Kassa és Pozsony adóállomásairól. Nem volna másra szükség, csak hogy az érdekelt iskolafenntartó testületek és vezetőségek hallgassanak le pár ilyen előadást, ismerkedjenek meg azoknak tartalmával, szellemével és egészen bizonyosan szintén belekapcsolnák a direktivájuk alá tartozó iskolákat a hallgatók sorába.

Eddig 11 tanfelügyelőség területéről 224 magyar iskola 18000 növendéke hallgatja az iskolarádió hasznos és élvezetes előadásait, melyeket a gyermekek mindég nagy örömmel várnak. Valóságos ünnep számukra az iskolarádiós óra, mert ilyenkor *élvezetesen szórakozva tanulnak* s kedves élmények alakjában vésődnek a lelkükbe azok az ismeretek, melyeket száraz, oktató előadásokon nem sajátitanának el ily könnyen.

El kell itt oszlatnunk sokak tévedését. Tudomásunk van arról, hogy jónéhány iskolában azért nem merik bevezetni az iskolarádiós órák hallgatását, mert azt hiszik, hogy ezek az órák a tanrendbe be nem illeszthetők, mint tanórák nem számitanak. — Ellenkezőleg! *Az iskolaügyi minisztérium vonatkozó rendelete szerint ezek a rádiós órák rendes tanóráknak számitanak* s egyenesen kivánatos ezek beosztása a tanmenetbe.

Más helyütt ismét anyagiakon hátrálnak meg az érdeklődők, hogy a község, tantestület, vagy iskolafenntartó nem birja el a drága rádió beszerzését s a havi dijak fizetését. — Első sorban, *az iskolarádió gép után a postaigazgatóság nem szedi a szokásos havi illetéket,* azután — a vevőgép kérdése is többféleképp is megoldható. Vagy ugy, hogy a kedd reggeli egy órára valamely kulturbarát rádiótulajdonos, (pap, tanitó, jegyző stb.) kikölcsönzi az iskolának a maga gépét. Vagy ugy, hogy a tehetősebbek közül többen összeállva részletfizetésre szerzik be a gépet, amit ma a cégek a legelőnyösebb feltételek mellett vállalnak. Az iskola igazgatósága is beállithat egy tételt az iskola költségvetésébe a törlesztés megkönnyitésére s megoldható a dolog ugy is, hogy az iskolafenntartó testület, a szülők tanácsa s a község $^1/_3$—$^1/_3$ részben vállalják a költségeket. Szóval: *mód van a megoldásra, csak a komoly szándék legyen meg hozzá!*

Láttuk a kassai leadó magyar referátusának irodájában a falra szögezett hatalmas térképet, melyen feltüzött apró zászlócskák jelzik az iskolarádió hóditó utját. Ruszinszkó legtávolabbi szögletétől a losonci járás nyugati határáig sürün sorakoznak az apró zászlók, jelezve az eredményes kulturmunka terjedését. S hogy az iskolarádió milyen benső kapcsolatot teremt a tanulóifjuság s a „rádiós bácsik" között, annak végtelen kedves adatait őrzik a magyar referátus öblös szekrényei, ahol ezernyi levél, apróság, legutóbb a karácsonyi ötletpályázat pályamunkái vannak szép rendben összegyüjtve. Öregbetüs levelek, csengő versikék, arasznyl piros szekér, tenyérnyi házikó modellje, csöpp kezekkel himezett gobelin és hasonlók. Annyi sziv, annyi szeretet és gyermeki hála nyilvánul bennök, hogy nem csodáljuk, ha a Radiojournál munkával túlterhelt referensei fokozott lelkesedéssel és ügyszeretettel dolgoznak a magyar iskolarádió állandó tökéletesitésén.

A közönségen, főként az érdekelt pedagógusokon és iskolafenntartókon múlik, hogy ennek a munkának gyümölcseit a maguk ügykörében is hasznositsák. A rádióigazgatás különben ujabban könyomatos rádióműsort ad ki s küld szét, melyből mindenki pontosan tájékozódhatik a heti anyagbeosztásról. Ugy ezt a könyomatost megküldi, mint minden érdeklődésre szivesen válaszol és tanácsokkal szolgál a kassai rádió magyar referátusa: Košice, Radiojournál Rákóczi-körut 8. sz.

Városunk népkonyhája.

A nagy munkanélküliség és az általános elszegényedés idején valóban nagy áldás a népkonyha intézménye.

Városunk vezetői már több mint egy évtizede jutottak erre a belátásra és a legszegényebb néposztályt igyekeztek a téli időben legalább délben lehetőleg tartalmas meleg étel kiosztásával segiteni.

Évről-évre meg szoktuk látogatni a városkert végén elhelyezett népkonyhát és többször is igyekszünk meggyőződést szerezni arról, hogy a népkonyha megfelel-e rendeltetésének és miként végzi feladatát?

A város évenkint ujabban 25000 koronát áldoz népkonyhájára. Ebből kell ezt a fontos szociális segitő feladatot lehetőleg karácsonytól husvétig megoldani.

A lefolyt években a városi népkonyha sok tekintetben jói végezte segitő munkáját: meleg táplálékot adott a legszegényebb családoknak és utóbb a pusztákról iskolába járó szegénysorsu tanulókra is kiterjesztette gondjait.

Népkonyhánk olyan volt a mult években, hogy más városok népkonyhái közül sok tekintetben kiemelkedett.

Az idén uj vezetés alá került a népkonyha és igy némi tekintetben itt is érvényesült az uj seprü elve. — Uj seprő jól söpör, mondja a példabeszéd és igyekeztünk megfigyelni, hogy ez a közszólás mennyiben érvényesül népkonyhánkban?

Először egy pénteki napon látogattunk el a népkonyhába. Déli 12 óra után már javában folyt az adagok kiosztása, mert $^3/_4$12-kor kezdődik.

Az ebéd ezen a napon burgonyafőzelék volt, minden porciót egy nagyméretü kanállal mérték ki, A főzelék tejföllel, illetőleg tejjel javitva készült, hogy táplálóbb legyen. A kenyér, mint eddig is, szép fehér és fejenkint 10 deka mennyiségü.

Ezen a napon 372 adagot adtak ki ellenőrző jegyekre. Ebből 35 adagot az iskolás gyermekek fogyasztottak el a helyiségben,

A népkonyha vezetője elmondta, hogy a jótékony intézet programja némileg változott. Az idén csak a városi lakosság szegényebb része kap itt kosztot, más helyekről idejövők nem részesülnek ebben. Igy aztán valamivel kevesebb az ellátottak száma, de az intézet tovább birja működését a korai tavasz idején. Az idén bizonyára husvétig ki fogja birni.

Másrészről arra törekszik, hogy az ételek jók és táplálók legyenek, azért hozták be a főzelékek tejjel való javitását is.

A főzés és mosogatás dolgát 4 szaszakácsnő végzi, akik a nagyobb tűzhely négy nagy edényében főznek. A kiosztásnál egy tűzoltó segit s ő maga is rendesen ott szokott lenni,

Egy hét mulva csütörtökön látogattunk el a népkonyhába. A kiosztás még nem kezdődött el, nem lévén 12 óra.

Ekkor véreshurka töltelék került kiosztásra, hozzá 10 deka kenyér,

Ezen a napon 410 adagot osztottak ki, tehát szaporodott az ellátottak száma.

A jótékony intézetet néha a közönség is pártolja. — Eddig Lusztig Menyhért adott 10 mmázsa burgonyát, a piaci paprikaárus pedig 40 korona értékü fűszert ajándékozott. Az ilyen jótékony ajándékok lehetővé teszik az ellátási üzem tovább tartását.

Egyébként vasárnaponként adnak husételt és főzeléket, hétköznapokon pedig burgonya, káposzta, kása, bab stb. főzelékfélét.

A városnak ez a jótékony népkonyhája valóságos áldás a legszegényebb néposztályra. *Váth.*

A református asszonykör szeretetvendégsége.

A rimaszombati református egyház kebelében müködő Asszonykör január 26-án d. u. öt órai kezdettel a Polgárikör nagytermében nagyszerüen sikerült szeretetvendégséget rendezett. A Polgárikör nagyterme nem is volt elegendő a közönség befogadására, ugy, hogy annak egy részét a szomszéd teremben helyezték el. Igen szép látványt nyujtott a virágokkal feldiszitett asztal, amelyre a virágok mellé sürün helyezték oda az asszonykör tagjai a teához nyujtott süteményes tálcákat is.

A szeretetvendégség a „Mennyben lakó én Istenem“ kezdetü dicséret eléneklése után *Varga Imre* lelkész imádságával vette kezdetét.

Özv. Samarjay Jánosné, mint a Ref. Asszonykör elnöknője szives szavakkal köszöntötte a megjelenteket s annak az óhajának adott kifejezést, hogy a szeretetvendégség a testvéri szeretet és a vallásos élet meggazdagodását jelentse.

Dr. Zehery István a gömöri egyházmegye gondnoka tartotta meg azután előadását „Az asszonykörök munkájának jelentősége az egyházi életben“ cimmel.

A mindvégig nagy figyelemmel kisért előadásban rámutatott a missziói gondolat jelentőségére, amelynek a gyülekezetben egyik hordozója az asszonykör. A rimaszombati ref. egyházban megállapitása szerint példaadó missziói munka folyik, amelyre egyébként ugy a multja, mint a jelene el is kötelezi. Nemcsak az egyházi, hanem a társadalmi élet megujhódását is elfogja hozni a Krisztusi parancsolat megvalósitása: tegyetek tanitványokká minden népeket... A közszeretetben álló egyházmegyei gondnok szavai láthatóan mély hatást váltottak ki a jelenlévőkben.

Jávorszky Jenő adta elő azután hegedün, *Báthory Lilly* zongorakisérete mellett Accolay Concertinóját. A nagy előadói készséget kivánó darabot Jávorszky Jenő meglepő könnyedséggel s a darab teljes átélésével adta elő, amihez ügyesen s teljes precizitással járult hozzá Báthory Lilly szakavatott kisérete is. Kettőjüket bizonyára nagy örömmel fogja látni a közönség máskor is.

Fábián Vilmos Bethlen Gábor erdélyi fejedelemről tartott mindvégig lebilincselő előadást, amelyben tömören és világosan mutatta be Bethlen Gábor fejedelem alakját s azt a kort is, amelyben Erdély aranykorát élte. A mindenféle tekintetben kiváló előadásból mindenki sokat tanulhatott s reméljük, hogy Fábián Vilmos máskor is készséggel fog vállalkozni előadások tartására. — *Szabó Sári* három Reményik verset szavalt, a tőle megszokott előadói készséggel, bájosan és kedvesen.

A müsor következő száma eredeti volt. *Kovács Margitka* énekelte édesatyja megzenésitésében Ady Endre „Ádám, hol vagy?“ cimü versét kedves közvetlenséggel. A megzenésitett Ady vers megérdemli, hogy szélesebb körökben is ismertté váljon. Kovács Gyula nyug. ig. tanitó ugyanis a zenében annyira megközeliti a vers gondolati és érzéshullámzását, hogy csak a legjobbat mondhatjuk róla. A másik „Ne szóljatok kincsről, aranyról“ kezdetü éneket szintén közvetlenül és bájosan énekelte.

Varga Imre lelkész berekesztőjében kiemelte az ilyen jellegü összejövetelek nagy lelki áldását s hangoztatta, hogy az olyan válságos időkben, mint amilyenben most élünk, sokszorosan van szükségünk erős hitre és az ebből táplálkozó rendithetetlen bizalomra. Lelkész imádsága után a közönség elénekelte a „Hü öledbe nyugtatom fejem“ kezdetü dicséretet. A müsor után a hölgyek teát szolgáltak fel s a közönség csak nyolc óra felé kezdett oszladozni.

A szeretetvendégség, mint a ref. egyház egyéb rendezései is, kitünően sikerült s az özv. Samarjay Jánosné vezetése mellett fáradozó hölgyek munkájának megvolt a szép eredménye ugy anyagiakban, mint erkölcsiekben: mindenki egy kedves és áldott este emlékével távozott el. *Krónikás.*

Gyémántlakodalom.

Fenkölt ünnepségnek volt szinhelye a rimaszombati római katholikus templom január hó 27-én abból az alkalomból, hogy *Váry János*, városunk tanitóságának nesztora, életepárjával: *Bálintfy Amáliával* gyémántmenyegzőjét tartotta. A hatvanéves frigyük alatt egyesülve a szeretet szent lángjával, megmutatták, hogy a vallás, a tiszta erkölcs és kölcsönös megbecsülés a jólét legszilárdabb alapja, a boldogság legerősebb kutforrása.

Váry János, áll. népiskolai igazgató, ki városunk közéletében mindig élénk szerepet vitt, 13 év előtt lépett a jól megérdemelt nyugalomba, de élete nem pihenés; fürgén, fáradhatatlanul munkálkodik a szellemi téren. — Különösen a zeneirodalmat gyarapitja évről-évre egy-egy értékes müvel. — 1878—1897-ig ünnepelt karnagya volt a rimaszombati nagyhirü dalárdának. A Polgárikörben még manapság is féltékenyen őrzik azokat az örökbecsü trofeákat, melyeket a dalárda a miskolczi, debreceni, pécsi, fiumei és budapesti országos dalversenyen nyert.

Az utóbbi két évben is elsőrangu kitüntetésekben részesült Váry János. Az első diszoklevél, mely igy hangzik: „Az 1934. évi „Nemzetközi dalpályázatunk“ magyar nyelvterületi részversenyén Váry János, Rimaszombat (Csehszlovákia) „Gömöri Nóták“ cimü dalát oklevéllel kitüntettük. Budapest, 1934. márc. 29. *Rudnay*, szerkesztő, keleteurópai közp. ügyvezető.

Az 1935. évi kitüntető okirat tudomására hozza Váry Jánosnak, hogy a Magyarországi Artista Egyesület Liszt Ferenc Magyar Rapszódia Bizottsága a magyar nóta és müdal pályázatra beérkezett zeneművek felülbirálása alkalmával Váry Jánosnak „Gömöri Nóták,“ 2 hallgató, 1 csárdás cimü pályamunkáért elismerését fejezte ki.

„Kitüntetett pályamunkáját az Orsz. Zeneművészeti Főiskola nagytermében január hó 12-én rendezendő Magyar Rapszódia diszhangverseny keretében ünnepélyes külsőségek között bemutatni és népszerüsiteni fogjuk. Budapesten, 1935. december hó 31. Hazafias tisztelettel: Sándor József, kir. kormánytanácsos, elnök.“

A gyémánt lakodalmat megért házaspár egy szép és nemes életet élt át. A templom nagyszámu közönsége, nemkülönben a város előkelősége, a rimaszombati magyar társadalmi egyesületek meleg óvációban részesitették azon jó kivánsággal, hogy további éveik éppen olyan boldogok és áldásosak legyenek, mint az eddigiek voltak.

Schlosz Lajos.

Confessio III.

Nirvána felé . . .

Beteg vagyok. Megöl
Ez a tétlenség,
Ez a tengődés,
Ez a semmi!
Csak egy világos
. . Menni kell ... menni!

Hogy valahol minket uj élet vár,
Új napok, új csillag, új fény!
Valahol a Dalmát-partok szélén ...
Látlak is már ... Mosolygva jössz felém.
Látom aranysugaras büszke, szép fejed
Amint a kezed a fejemre teszed,

S a hold beszórja gyönggyel a vizet.
Mi állunk a parton ezüst-ragyogásban
... *Szent vágyódástól* remegve, lángolva:
Két boldog, sugaras ezüst-szobor!
Arany-kalászos fejedet lehajtod,
Ajkam az ajkaddal imában összeér,
Körültünk minden, minden fehér...
Virágzó, szikrázó boldog-fehér,
Egy világgal, egy élettel felér!

És ekkor:
Ellopta egy tündér az álmot!
... Szétdobált gyöngyöt, virágot ...
Felébredek. Nem vagyok sehol!
Nézek csalódva a semmiségbe,
Téged keresve ... Újra keresve.
Nem talállak többé sehol!

* * *

Beteg vagyok! ... Megöl
Ez a tétlenség,
Ez a tengődés
Ez a semmi!
Csak az világos:
Menni kell ... menni!

Hogy valahol mégis új élet vár
... Valahol a kék tenger szélén ...
Új hitek, új álmok, új fény!

* * *

Késő minden! új árboc, új csillag, új
— — — — — — — — — [fény!
A hajó sülyed. Elnyelik a habok.
Menni kell mégis...
Hitetlen, önző, pogány-rabod vagyok.

Idem.

HIREK

Mire jó a kalap?

Spanyolországban annyira elterjedt a kalapnélküliség divatja, hogy a kalapgyárosok és kalapkereskedők már valósággal kétségbe vannak esve. Folyton reklámötleteken törik a fejüket, hogy valahogy megint rászoktassák a férfiakat a kalapviselésre. Egy kordovai kalapkereskedő, aki főleg az ugynevezett cordobeseket, magas és nagyon széles karimáju kalapokat árul, egy nagy képet tett ki a kirakatába. A kép egy fiatalembert ábrázol, cordobessel a fején, amint egy lányt csókol, akinek arcát eltakarja a kalap karimája. A kép alatt ez a felirás olvasható: „Erre jó a kalap!“

A hajadonfővel járkálás nemcsak Spanyolországban, de nálunk is divat. Mindinkább térhódító divat. A kalapgyárosok itt is kétségbeesettek s nem kevésbbé törik fejüket reklámötleteken, mint spanyol kollegáik. Elég ötletesek is ebben.

Láttam reklámképet, ahol egy épülőház negyedik emeletéről lecsusszant tégla pont az arra haladó kalapotviselő ember fejére esik és a ruganyos, finom nyulszőrből készitett kalapról egyszerüen lepattan a járdára. A kalapotviselő ember, mintha misem történt volna, nyugodtan tovább halad.

Egy másik reklámképen csak egy maréknyi vakolat hull egy földszintesház oromzatáról a kalapnélkül büszkén lépkedő ficsúr fejére és a szerencsétlent holtan cipelik haza.

Láttam olyan reklámképet is, ahol a kalapnélküli haiandó fejét beszakitja a rázuduló, borsónagyságu jeget potyogtató jégeső, ellenben egy másik reklámképen a kalaposembert széles karimáju kalapja megvédi az éppen fejére cikkázó mennykőcsapástól.

Volt már olyan reklámkép is, amelyen a kalaposember a rázuduló légibombákat csupán esőcseppeknek érzi és fölnyitja parapléját, mellette pedig holtan hever egy kalapnélküli ember, akinek utolsó mondása ballonként lebeg fölötte: „Miért is nem viseltem kalapot?!“

A fentebb emlitett kordovai kereskedő reklámtrükkje ujszerü és nemis rossz. Ujabb és jobb azonban, az a reklámkép, mely a kalapotviselő embert adót fizetni tudó boldogemberként, mig a kalapnélküli széllelbéleltet amolyan végrehajtók üldözte, sanyaróvendeles, szánandó éhenkórásznak ábrázolja.

Egyébként, döntsük el szavazással a kérdést. Ki melyik reklámképet tartja a leghelyesebbnek s illetve tud-e ezeknél jobbat? Általában, felteszem a kérdést: Mire jó a kalap? Tessék szavazni, tessék válaszolni.

Argus

Kézimunkák, kötőfonalak nagy választékban KERCSIK-nél

Uj doktor. *Ifj. Vietórisz Gyulát* február 7-én a Bratislavai Komensky tudomány egyetemen a jog- és államtudományok doktorává avatják.

Megalakult a rimaszombati községi müvelődési bizottság. Az 1919. évi 67. sz. törvényben előirt községi müvelődési bizottság szerdán délután hat órakor tartotta meg alakuló ülését a városháza tanácstermében. A képviselőtestületi közgyülés által a járási müvelődési választmány javaslatára kinevezett tagok: Havas Vilmos, Fábián Vilmos, Benkovits Gyula, Holéczyné Jaczkó Ilona, Varga Etta és Ferenczy Eszter előtt dr. Eszenyi Gyula városbiró ismertette az összejövetel célját és felkérésére Báthory Andor, a járási müvelődési választmány elnöke olvasta föl a vonatkozó törvényes előirásokat, amelyek a kisebbségekre rendkivüli fontosságu müvelődési bizottságok müködését megszabják. A jelenlévők egyhangulag kimondották a bizottság megalakulását s elnökké Havas Vilmost, jegyzővé Ferenczy Esztert és pénztárnokká Benkovits Gyulát választották meg. Havas Vilmos az elnöki széket elfoglalva, a legsürgősebb tennivalókra vonatkozólag tett előterjesztéseket, amik élénk eszmecserét kiváltva, számtalan igen életrevaló, megvalósitható, gyakorlati értékü javaslatban nyertek kifejezést. A bizottság dr. Eszenyi Gyula városbiró javaslatára kimondotta, hogy müködését a kultura közös nevezőjén, a legteljesebb társadalmi harmónia elérése érdekében fogja kifejteni.

Köszönet. A jó Isten kegyelméből folyó évi január hó 27-én ünnepelhettük meg házasságkötésünk hatvanadik évfordulóját. Ez alkalommal jóakaróink és ismerőseink olyan nagy számban leptek meg minket üdvözletükkel és szerencsekivánataikkal ugy a templomban, valamint szerény otthonunkban, hogy csak ez uton adhatunk kifejezést hálás köszönetünknek mindazoknak, kik szives megemlékezésükkel nekünk ezt a napot lélekemelő ünneppé a atták és ezzel életünket felejthetetlen emlékkel gazdagitották. Az e napon felénk nyujtott minden meleg kézszoritás és kedves megemlékezés a holnapunkat aranyozza be. *Váry János és felesége.*

„A 120-as tempó“ iránt megnyilatkozó szokatlan nagy érdeklődés arra késztette a Polgárikör rendezőséget, hogy a szombati előadást vasárnap, február 2-án d. u. 5 órai kezdettel és tetszés szerinti belépődijjal, — a több oldalról kifejezett kivánságra is — megismételjék. A tanulóifjuság részére pénteken délután tartott jelmezes főpróba kiválóan sikerült.

Kultürestély. A helybeli csehszlovák és magyar kulturegyesületek a járási közmüvelődési testület védnöksége alatt, f. február hó 19 én a járási székház nagytermében Dr. Benes Ede köztársasági elnök tiszteletére kulturestélyt rendez. Irásbelileg meghivott csehszlovák és magyar egyesületek kiküldöttei tanácskozásra ezuton is meghivatnak folyó február hó 2-ára (vasárnap) délelőtt 11 órára az I. tanfelügyelőség helyiségébe.

Halálozás. Egy jóságos, szelid aszszony, az Élet boldogságát és szenvedését egyaránt megélt, csupasziv-csupalélek, hűséges, gondos feleség és szeretteit dédelgető édesanya tért örökpihenésre: *Fábián Béláné szül. Puza Irén*, Fábián Béla, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság rimabrézói erdőigazgatójának hitvese 60 éves korában január hó 24-én váratlan hirtelenséggel itthagyta édes övéit. A halkszavu, végtelenül kedves, közbecsülésben álló uriasszony elfáradtságában időelőtt pihenésre kivánkozott holttestét a megfelelő szertartás után, nagy gyász mellett Rimabrézóról Rozsnyóra szállitották s január hó 27-én ott helyezték, impozáns részvétmegnyilvánulással örök nyugalomra. Elmulását mélységesen megszomorodott férje, fia: Dr. Fábián Kamill és előkelő rokonai gyászolják.

A félévi iskolai szünidőt meghosszabbitották. Az iskolaügyi minisztérium elhatározta, hogy a félévi szünidőt meghosszabbitja. A minisztérium a meghosszabbitást azzal indokolja, hogy a tanulóifjuságnak módot kiván adni a téli sportok üzésére, miután a karácsonyi vakáció erre nem volt alkalmas. A félévi szünidőt a minisztérium 1 nappal hosszabbitotta meg. — Február 1-én kezdődik és bezárólag február 4 ig tart.

Müsoros táncmulatság. A RME helybeli sportegyesület február 1-én az Ipartársulati székház nagytermében müsoros táncmulatságot rendez. — Müsoron két egyfelvonásos vigjáték, énekszámok, balett és női csoporttáncok szerepelnek. Kezdete este 8 órakor. — A müsoros táncmulatság iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Mulatságokról, előadásokról, társadalmi összejövetelekről csak abban az esetben referálhatunk, ha a rendezőség erről szerkesztőségünket a meghivó és a szokásos sajtójegy beküldésével idejekorán értesiti.

Szamaritánus vizsga. A helybeli Vörös Kereszt Egyesület helybeli és vidéki tüzoltók részvételével 6 hétig tartó szamaritánus (első segélynyujtási) tanfolyamot rendezett, melynek befejezéseként január hó 26-án délután a városháza tanácstermében vizsgát tartottak. A vizsgáztató bizottságban Hanesz Emil járási főnök, a vöröskereszt elnöke, Dr. Stanik Mihály járási orvos, Bancik Sámuel kerületi tüzoltóparancsnok és Maros Miklós vöröskereszt titkár vettek részt. A tanfolyam látogatói közül 22-en tették le a szamaritánus vizsgát sikerrel, melynek eredményeképen községek szerint négy szamaritánus csoport alakult. — A helybeli csoport parancsnoka Papp Lajos városi tüzoltó lett. A vizsga végeztével Hanesz elnök köszönetét tolmácsolta Dr. Stanik járási orvosnak a tanfolyam sikeres lefolytatásért, Bancik tüzoltóparancsnok pedig a Vörös Keresztnek a tanfolyam megvalósitásáért.

Rövidesen megkezdik a rimaszabályozási munkálatokat. Jelentettük, hogy városunk képviselőtestülete legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a Rima folyó szabályozási munkálatainak megsürgetése érdekében Gabonás János dr. városi titkár vezetésével küldöttséget menesztt a besztercebányai vizrendészeti hivatalhoz. A küldöttség — melynek tagjai között voltak Berger Oszkár és Réti István képviselőtestületi tagok — már vissza is tért Besztercebányáról, ahol a vizrendészeti hivatal referensétől kielégitő választ kapott a vizszabályozási munkálatok ügyében. Közölte a referens, hogy az érdekelt, mintegy 200 telektulajdonossal rövid időn belül felveszik a tárgyalásokat és létre hozzák a megegyezést. — A szabályozási munkálatok a legjobb mederben folynak és a kisajátitási tárgyalások napját is kitüzték már. — Az iratokat felküldték a pozsonyi országos hivatalba, ahová városunk szintén küldöttséget fog meneszteni. — A gyors elintézés most attól függ, hogy az érdekelt telektulajdonosok nem görditenek-e akadályokat a kiküldendő bizottság munkája elé és nem állnak-e elő olyan lehetetlen követelésekkel, amelyeket nem lehet teljesiteni és amelyek hátráltatnák a munka megkezdését.

Farkas Pál kis szintársulatával február havában Rimaszombatban játszik. A Kárpátaljai Magyar Szinházi Szövetkezet legutóbbi közgyülésén létrejött a megegyezés Iván Sándor és Farkas Pál között. A megegyezés szerint Farkas Pál szintársulata február havában tiz napot Rozsnyón, majd további tiz napot Rimaszombatban tölt el, a március 15-éig hátralevő időben pedig Feleden, Pelsőczön, Tornalján és Füleken játszik. — A két társulat március 15-én Kassán egyesül.

Katasztrofális jéghiány fenyeget az idei enyhe időjárás miatt. A jégvermekben is a tavalyi jég fogyóban, annyira, hogy csak némelyik jégveremben mutatkozik még kevés jég, de semmiesetre sem annyi, ami a jégszükséglet fedezését kitavaszodásig is biztositaná. A jéghasználatra utalt közönség, főleg a húsiparosok, vendéglősök, cukrászok stb. kétségbeesetten tekintenek a jégtelen időjárásban az idő felmelegedése elé és egy esetieges, de kevésbbé várható erősebb fagyot remélnek, azt gondolnak már csak megmentőjüknek, a kétségbejtő helyzetből kivezetőnek. Mint azonban örömmel értesülünk, a kétségkivül komoly helyzet még sem annyira aggasztó, mert a *helybeli Schreiber és Seidner cég itteni telepén műjéggyárat* létesit. A kétségtelenül nagy hiányt pótló, örömös áldást jelentő vállalkozás hirét bizonyára megnyugvást keltő örömmel fogadja velünk együtt városunk egész közönsége, annál is inkább, mert a vállalkozás nemcsak hogy nem bir egy később megvalósulandó terv jellegével, hanem olyan komoly vállalkozási-akarat, amely már ezévi március hónapban működését megkezdő, tiszta, gusztusos műjeget előállitó és szállitó gyár megindulásában nyer reális kifejezést. Félre hát minden aggodalommal, amit a katasztrofális jéghiány okoz, mert ha nem is lenne már erősebb fagy s ennek következtében jég, a jégszükségletet a legmesszebbmenőleg biztositani fogja az új, modern, nagy hiányt pótló műjéggyár.

Műkedvelői előadás. Január 25-én este adta le a lekenyei mükedvelő együttes a pelsőci Ipartestület nagytermében Csizy Kálmán: „Még igy is szeretlek" c. nagysikerü 3 felvonásos eredeti népszinmüvét. A pelsőci tüzoltó egyesület által vendégszereplésre meghivott mükedvelő együttes osztatlan sikerrel szerepelt és az Ipartestület nagytermét zsufolásig megtöltött közönség szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta a kiváló együttes elsőrangu játékát: A fiatal, sokat igérő, tehetséges szerző, nagyszerüen megirt, fordulatokban gazdag népszinmüve lágyan, kedvesen csengő dalaival egy csapásra meghóditotta a közönséget. Szünni nem akaró meleg ünneplésben részesitette a lelkes közönség a fiatal szerzőt. A nagyszerü együttes hasonló sikerre számithat ugy a tornaljai, mint a rozsnyói vendégszereplése alkalmával is.

Részvétköszönet.

A sorsunkat intéző jó Isten kifürkészhetetlen akaratában való megnyugvással vettem a csapást, mely áldottlelkü, szeretett, jó férjem öröknyugvásra térésével ért. A nagy alkotó végzése előtt hivői lélekkel meghajolva mondok ezuton hálás köszönetet mindazon kegyeletes sziveknek, akik szives részvétük kifejezésével, vagy a végtisztességtételen történt megjelenésükkel igyekeztek soha el nem muló, mélységes fájdalmamat enyhiteni.

Rimaszombat, 1936, január 31.

Özv. Benyó Gézáné
szül. Benyó Anna.

Szabadlábrahelyezések a tornaljai terménypanama ügyében. Megirtuk annak idején, hogy a gabonakereskedelmi r. t. feljelentésére a pozsonyi államrendőrség letartóztatta Kraxner Imre sajógömöri volt malomtulajdonost, a részvénytársaság bizományosát, akit azzal vádolnak, hogy a kezelésére bizott termény nagyrészét elsikkasztotta és a társaságnak is több százezer korona kárt okozott. Kraxnerral egyidejüleg letartóztatták leányát, férjezett Miklnét, Reichmann és Lang kereskedőket, Hillawoth Károlyt és Zsilincsák Mihályt s valamennyiüket a helybeli kerületi bíróság fogházába előzetes vizsgálati fogságba helyezték. A vizsgálat során több érdekes momentum került napfényre s a letartóztatottak közül Miklnét 40000 korona, Langot 10000 korona ellenében, mig Reichmannt és Zsilincsákot pedig kaució nélkül szabadlábra helyezték, akik már el is hagyták a helybeli fogházat. A vizsgálat már befejezést nyert s jelenleg már csak Kraxner és Hillawoth vannak előzetes letartóztatásban.

Elitélt kommunista szónok. Rozsnyón mult év május hó 1-re a kommunista-párt nyilvános népgyülés hirdetett, amelyen Szubovics János rozsnyói lakos izgató tartalmu beszédet mondott. — A rendtörvény alapján perbe fogták a kommunista szónokot, aki jelenleg katonai kötelezettségének tesz eleget. — Ügyében most volt a főtárgyalás a helybeli kerületi bíróságon és elitélték Szubovicsot hét havi börtönbüntetésre.

Államférfiu és politikus. Az egyik dán napilap dijat tüzött ki annak megjutalmazására, aki legrövidebben és legszabatosabban határozza meg, hogy mi a különbség az államférfiu és a politikus között. Az első dijat ez a meghatározás kapta: Az államférfiu a hazáért akar valamit tenni — a politikus azt akarja, hogy a haza tegyen érette valamit.

Fejszével támadt a végrehajtóra. Mult hó 13-án Csatlós Péter állami végrehajtó megjelent Lőrincz Erzsébet kecsői lakosnő házában, hogy birósági végrehajtást foganatositson. — Amidőn a végrehajtó a kamrában leakarta foglalni a buzát, a harcias menyecske fejszével támadt a végrehajtóra s nem akarta a foglalást megengedni. Amidőn ennek dacára a végrehajtó egy másik emberrel a kamrában a buzát zsákokban kezdte szedetni, Lőrincz Erzsébet kivülről rájuk zárta a kamra ajtaját s nem akarta őket onnan kiengedni. — Végre is a végrehajtónak sikerült álkulcs segitségével az ajtót belülről kinyitnia és szorult helyzetéből megszabadulnia. Most szerdán tárgyalta a helybeli kerületi bíróság Lőrincz Erzsébet ügyét, aki azonban a tárgyaláson nem jelent meg. — A bíróság a renitens aszszonyt három havi börtönbüntetésre és 200 Kč pénzbüntetésre itélte el. — Az itéletet részére irásban fogják kikézbesiteni.

A Rimaszombati Bank, előbb Rimaszombati Takarékpénztár, vármegyénk legrégibb pénzintézete BETÉTEKET kedvező kamatozásra fogad el és azokból visszafizetéseket mindenkor azonnal teljesit.

Dinamit merénylet egy mérnök ellen. A gömörmegyei Dernő községben ismeretlen tettesek merényletet kiséreltek meg Cselár mérnök, a Rimamurányi Bánymüvek igazgatója ellen. Dinamitpatrónt akartak lakásába hajitani, de a patrón egy fatörzsben megakadt és felrobbant. A detonáció ereje a mérnök házának valamennyi ablakát bezuzta. — A merénylőknek sikerült elmenekülniök. A csendőrség erélyes nyomozást inditott meg a merénylők kézrekeritésére.

Mértékek hitelesitése. Kereskedők, iparosok, gazdák, vállalkozók stb., akik az üzleti életben az áru árának és mennyiségének, az ár ellenőrzésének, a bérek kiszámitásának, bérleti összegek meghatározására mérlegeket, sulyokat, ür- és súlymértékeket használnak, ezeket hitelesiteni kötelesek. Ez évben azok a mérlegek, súlyok, faürmértékek kerülnek hitelesitésre, amelyeket legutoljára 1934 ben hitelesitett az illetékes mértékhitelesitő hivatal. Az asztali gyorsmérlegek is hitelesités-kötelesek. Hosszmértékek és fémürmértékek közül a legutoljára 1933-ban hitelesitettek hitelesitendők 1936-ban. A külföldi sört, bort és szeszes italt tartalmazó eredeti hordók kivételnek a hitelesitési kötelezettség alól. Az italmérési üzleti ürmértékeszközök, amelyeket 1933-ban hitelesitettek utoljára, az idén ujra hitelesitendők lesznek.

LEVÉLPAPIROK, töltőtollak, szépirodalmi könyvek, irodai cikkek nagy választékban a LITERATURA könyvkereskedésbe kaphatók

Elitélt kárpitos. Vicián Antal helybeli kárpitost körülbelül öt hónappal ezelőtt letartóztatták állitólagos kémkedéssel vádolva s előzetes vizsgálati fogságba helyezték. Ügyében folyó hó 27-én volt a főtárgyalás a helybeli kerületi bíróságon s a vádlottat a kémkedés vádja alól a biróság felmentette és csupán büntett fel nem jelentése miatt itélték el 10 hónapra, amelybe azonban a vizsgálati fogságot beszámitották. — Ugy Vicián, mint védője Dr. Schalett helybeli ügyvéd az itéletben megnyugodtak, államügyész három napi gondolkodási időt kért.

„Az adóhivatalok kergetik ki az embereket a műhelyből" cim alatt irja az Expres: Az adóigazgatás gyakorlata teljesen lehetetlen a kisiparosokkal és kereskedőkkel szemben. Ha valaki pl. egy munkást alkalmaz s annak évi 15 ezer Kč bért fizet, az adóhivatal azt tételezi fel, hogy e munkás az alkalmazójának szintén megkeres 15 ezer Kč-t. Ám ez a föltevés teljesen hamis. A kisiparos a kereskedő a munkáson rendszerint a negyedét se keresi meg annak, amit neki bérfejében kifizet. És mert az iparos, vagy a kereskedő nem képes megfizetni a magas összegben helytelenül kivetett adót, ezért a szakképzett munkást kénytelen a műhelyből elbocsátani és fiatal munkásokat vesz fel, sokkal kisebb fizetésekkel, csak hogy az adóhivatal feltevéseit az adókivetéshez csökkentse. És igy szemtanui vagyunk annak a bizarr és egészségtelen jelenségnek, hogy az adóhivatalok azok, amelyek lehetetlen gyakorlatukkal a munkást kiüzik a kereskedőtől, a kisiparostól s kényszeritik ezeket, hogy kevesebb munkást foglalkoztassanak kisebb végzettséggel. A hivatalok még csodálkoznak, hogy az adóerkölcs annyira esett.

Hány magyar él az öt világrészben? Nagy István „Öt világrész magyarsága" cimü művében statisztikai adatokban ad számot a világon élő magyarságról és megállapitja a statisztikai adatok alapján, hogy a világon élő magyarok száma meghaladja a tizenkét milliót. Európán kivül természetesen Amerikában él a legtöbb magyar, s van olyan amerikai város, amelyben több magyar lakik mint pl. Szegeden. A magyaorszá-gi 8 millió és az utódállamokbeli 3 millió 400 ezer magyaron kivül Európa többi államaiban 90 ezer magyar él. Legtöbb Franciaországban: 40000, legkevesebb Albániában: 8. Ausztriában 35000, Németországban 16000, Belgiumban 6000, Bulgáriában 6000, Olaszországban 5000, Angliában 2000, Svájcban 1500, Görögországban 300, Svédországban 88, Finnországban 45, Észtországban 20 a magyarok száma. Az Unióban a magyarok számát 538000-re becsülik. Északamerikának nincs egyetlen olyan állama sem, ahol a népszámlálás magyarokat fel nem mutatna, még Hawai szigetén is él 34 magyar. A kanadai magyarok száma meghaladja az 50000-et. Ugyancsak ennyi magyar él Dél- és Középamerikában is. Afrikában 3000-re tehető a magyarok száma. Ezek közül a legtöbb — kb. 1000 — Egyptomban, a többi elszórtan, a különféle gyarmatokon él. Addis-Abebában 20 magyar tartózkodik, akik között van szállodatulajdonos, fényképész, banktisztviselő, karosszériagyáros, sőt magyar ember az egyik udvari orvos is. Ázsiában 2650, Ausztráliában 350 a magyarok száma.

Kino APOLLO mozgó

Vasárnap d. u. 3 ó. népelőadás.

Szombaton és vasárnap, febr. 1-2-án érdekfeszitő amerikai film telve szenz. kalanddal E. R. Burroughs nyomán:

Tarzan, az őserdők fia.

Szerdán, febr. 5-én kitünő amerikai vigjáték Stan Laurel és Oliver Hardival az ismert komikusokkal:

Esőből az eresz alá.

Csütörtökön, febr. 6-án gyönyörü német film, amilyet még nem láttunk. A karácsonyi ének keletkezése:

Halhatatlan melódia.

„Kérelem a nemes szivekhez" cim alatt folyó évi 3-ik számunkban közölt hirhez vettük a következő helyreigazitást: „Nem igaz az, hogy valaki a szociális bizottság tagjai közül megirigyelte a szegény munkás 20 koronás élelmiszer-jegyét, vagy talán más okból a bizottság által megvonatta azt, azzal az indokolással, hogy Glembusz a templomok ajtaiban is koldul s igy nincs igénye a munkanélkülieket megillető blokra, hanem igaz az, hogy Glembusz megejtett nyomozás alapján a népjóléti minisztérium 28.200/III. E.-1933. sz. rendelete értelmében lett a segélyezett munkanélküliek nyilvántartásából törülve azért, mivel koldul és irtózik a munkától. — Nem igaz az, hogy Glembusz egy ólban lakik, hanem igaz az, hogy egy kis házban lakik Losonczi-utca 17. sz. alatt. — A járási szociális bizottság nevében: *Dr. Koldovsky* s. k. elnök.

Mit szól hozzá!?

Vannak városunkban rendszeretőknek semmiesetre nem mondható olyan lakásbérlők, akik a lakás összeseprett szemetét a szemetesláda helyett — gyakran az emeletről, — az ablakon át egyenesen az utcára szórják, — nem ritkán a járókelők nyakába.

Sárban uszik a városon átvezető műút; a rajta haladó autók a járdán haladókat sárral fröcskölik össze. Igy azután olcsóbb a műut rendbentartása. Más, csekély melléktekintetek jöhetnek-e figyelembe? Smarrn!

Városunkban a szép kereskedői üzleteknek egész raja sorakozik föl. Az üzletek szeme a kirakat és ez az egyébként izléssel összeállitott, kinálkozóvá földiszitett, szines, cicomás, az esti homályba ki-kitekintgető kirakat-szem a legtöbb helyen homályos, maszatos, piszkos. Tény az, hogy sok kicsi tippel sokra megy a kereskedő, ha friss szellemet és lendületet visz üzletébe. A kirakattól az üzlet végén levő raktárig hosszu az ut és ezen az uton rengeteg alkalom kinálkozik a modern kereskedő számára, hogy eleven életet, szimpatikus légkört varázsoljon üzletébe. Ezek között az első, hogy üzlete kirakatait ne az inassal maszatoltassa, hanem rendes kirakattisztitó vállalattal végeztesse a pucolás munkáját. Igy szép, rendes, csillogó, villogó, ragyogó, vonzó lesz a kirakat és egyéb üzletablak üvege, ami előtt szivesen áll meg és tartózkodik a vételre igyekvő vásárló, mig a piszkos, össze-vissza maszatolt kirakat csak undort kelt benne.

Filmszinház. Folyó hó 1. és 2-án a „Tarzan, az őserdők fia“ c. amerikai film kerül bemutatásra, mely a dzsungel világát nem az eddig látott oldaláról tárja elénk. Főszereplője Johany Welsmüller úszó-bajnok és férfiszépség. Partnernője Maureen Sullivan. Tarzon már gyermekkora óta él együtt a vadak körében s az ő kifinomodott állatismerete révén megmentőjévé válik egy egész telepnek. A vadállatokkal való harca a véletlenül utjába került fehér lánnyal való idillikus élete, a rendkivül érdekes felvételek mind hozzájárulnak a film nagyszerüségéhez.

Folyó hó 5-én „Esőből az eresz alá“ cimü Stan Laurel és Oliver Hardi filmbohózat kerül előadásra. E két jómadarat állandóan üzi a balszerencse, amelyből fifikus ötletekkel kikászálódnak, hogy ujból belezökkenjenek más bajba. Mindezt az ő utánozhatatlan komikumukkal domboritják ki s állandó derültséget keltenek.

Folyó hó 6-án a „Halhatatlan melódia“ cimü film kerül szinre. A Napoleoni időkből meriti témáját e film. A büszke bajor paraszt, aki szabadságharcos, rossz szemmel nézi, hogy lányát Lois napoleoni katona szereti és semmi sem képes őt részükre megnyerni, mignem elemi csapásnak kellett jönnie, melynek során az öreg szive puhulni kezdett. Drámai fordulatokban bővelkedő események nyügöznek le e filmben.

Felmentő itélet. Mult év dec. 3-án történt, hogy Sutnyák János rovnói lakos összeveszett József nevü fiával, majd később apa és fiu verekedni kezdtek, a dulakodás hevében, az apa kezében levő éles kés a fiu hasába szúródott, aminek következtében a szerencsétlen fiu 5 napi kilódás után életveszélyes sebébe bele is halt. Annak idején a csendőrség letartóztatta az apát, Sutnyák Jánost és beszállitotta a helybeli kerületi biróság fogházába. — Ügyében január hó 29-én tartották meg a főtárgyalást a helybeli kerületi biróságon, amikor is a kihallgatott tanuk vallomása alapján ugy találta a biróság, hogy a dulakodás közben véletlenségből a szerencsétlen fiu maga dőlt bele az apja kezében levő késbe, mely azután halálát idézte elő. — Ennek alapján a biróság az apát, Sutnyák Jánost az ellene emelt vád és következményei alól felmentette. A felmentő itélet ellen az államügyészség képviselője felebbezési jelentett be, a melynek elintézéséig Sutnyák János továbbra is fogva marad.

A brids megcsunyitja a nőket. Régen tudják, hogy a játékszenvedély jellegzetes nyomokat hagy az arcon. A bridsláz is megtette a maga hatását. Londonban, ahol a világ összes városai közül talán legtöbbet bridseznek, a szépitőszalónok látogatói nagyrészt bridsező nőkből kerülnek ki. A „bridsarc“ általánosan ismert jelenség a szépitőintézetek világában.

— Gyakran jönnek hozzánk fiatal hölgyek, — jelentette ki egy ismert londoni kozmetikai intézet tulajdonosnője, hogy „bridsarcukat“ kezeljük. A legjobb társaságból való nők ezek, akik minden szabad idejüket bridsezéssel töltik. A játék legyőzhetetlen szenvedélyükké válik és jellegzetes keménységet ad arcvonásaiknak.

Örökös harcban

áll egymással a feledés és az emlékezés. Ez a két lélektani motivum végzetesen uralja sorsunkat, cselekedeteinket, egész gondolkodás módunkat. Talán nem tulzás, ha azt állitjuk, hogy összes törekvéseink középpontjában a feledés és az emlékezés ábrándjai, illuziói, szenvedélyei lobognak. Fantáziánkat, érzelmi világunkat ez a két lelki érzés irányitja. Egyik oldalon azokat találjuk, akik minden bajt, bánatot, megbánást, minden rosszat és csunyát feledni akarnak, a másik oldalon ott vannak a mindenre emlékezők, akik rendszerint érzelmes lelkűek. Az előbbiek a fejlődés fanatikusai, akik egy uj világ pilléreit szeretnék lerakni és az igazi világbéke létesitéséért fáradoznak. Az utóbbiak nem látnak tovább, mint ameddig zárt gondolatkörük terjed, a jóra rendszerint nem tudnak, vagy nem akarnak emlékezni, a rosszat, az igaz vagy vélt sérelmet azonban el nem felejtik és nincs más vágyuk, mint az, hogy az emlékezetükben megrögződött esetért, megbántásért hasonló elégtételt szerezzenek.

Igaz ugyan, hogy nincs ember, aki ne emlékezne és nincs, aki ne feledne, de az élet, a társadalom nagy sorsdöntő kérdéseiben mégis élesen elválnak azok, akik csak feledni, vagy csak emlékezni akarnak.

Minden kor, minden nemzedék szinte természeti erők pontosságával termeli ki magából a csak feledők és csak emlékezők táborát. Talán nem kell tulságos merészség ahhoz, hogy megállapitsuk: korunkban minden haladás, minden előbbrejutás a feledés és az emlékezés alig észrevehető szintéziséből áll elő.

A korokat a történelem hajszál finom csövén keresztül az emlékezés milyensége köti össze és az különbözteti meg, hogy az emberek mire emlékeznek szeretettel, vagy szomoruósággal, lemondással, örömmel. Esetleg az, hogy mit akarnak feledni vak szenvedéllyel, minden akaraterejük megfeszitésével.

A mi korunk mindennél inkább a vér és gyilkolás emlékeit akarja a feledés erejével eltüntetni és minden koroknál inkább, ebben a korban élnek azok is, akik emlékezni és emlékeztetni akarnak, mert érzik, hogy az általuk táplált emlékezés megszakadásával elvágódnak azok a bűnös fonalak, melyek az ő helyüket, foglalkozásukat és érzésvilágukat kimérték a jelen világában.

Az emlékezés néha hajszolója a feledésnek és ha ráemlékezünk a borzalmakra, annál-inkább iparkodnunk kell azokat feledni és ugy munkálkodni, hogy azok soha többé vissza ne térhessenek.

Mennyi pénzt szabad külföldre vinni illetve onnét behozni.

A pénzügyminisztérium legujabb rendelkezései szerint a csszl. Nemzeti Bank kormányzójának előterjesztésére ujabb rendelkezést adott ki a külföldre kivihető s illetve onnét behozható pénzösszegek megállapitását illetőleg.

A rendelkezés célja az, hogy megakadályozza a nagyobb összegü bankjegyek külföldre való kivitelét, mert azt állapitották meg, hogy külföldön sok nagyobb összegü bankjegy van. A rendelkezés szerint külföldre továbbra is havonkint és személyenkint csak 1000 Kč érték vihető ki, illetve ebben az 1000 Kč-ban csak 300 Kč csehszlovák pénz lehet. A kivihető 300 Kč pénz (valuta) azonban csak 10 és 20 Kč-s bankjegyekből állhat.

Külföldi csak annyit vihet ki innen, amennyit behozott. Ha a külföldi igazolni tudja, hogy a behozott idegen valutát itt beváltotta, akkor jogában áll a koronabankjegyeket is kivinnie, de nem áll jogában olyan külföldi bankjegyet kiszállitania, amelyekhez a külföldről behozott csehszlovák bankjegyek ellenében jutott.

A Csehszlovák Nemzeti Bank megtiltotta a pénzintézeteknek, hogy külföldinek korona ellenében idegen valutát adjanak, igy hát legálisan nem is juthat hozzá csehszlovák korona ellenében.

Az 1000 koronás értékhatáron belül havonta minden külföldi és minden belföldi szabadon vihet ki valutát, az ennél kisebb összegek behozatalát a határmenti hatóságok tehát csak akkor igazolják, ha a külföldi 30 napon belül ismételten átlépi a határt.

A határmenti pénzügyi közegek a gyakorlatban azt a rendszert alkalmazták, hogy gyermekek számára csak abban az esetben engedték meg a havi 1000 korona kivitelét, ha a gyermek külön utlevéllel utazott. A Csehszlovák Nemzeti Bank most szabályrendeletben leszögezte, hogy a szüleik utlevelében feltüntetett minden gyermek akkor is szabadon vihet magával 1000 koronát, ha nincsen külön utlevele s csak az utlevélben van megnevezve.

Az uj házak 15 évig, a kislakások 25 évig lesznek adómentesek.

Az épitkezés előmozditásáról és fellenditéséről szóló uj törvény miniszterközi megbeszélés tárgyát képezi. Az uj törvény egyesiteni fogja az épitkezés előmozditására vonatkozó eddigi 4 legfontosabb törvényt és pedig ingatlanok elidegenitéséről, az épitkezéseknél nyujtandó könnyitésekről, az adó és illetékmentességről és állami garanciáról s végül a bérleti ügyekben müködő választott bíróságról szóló törvényt. Ezeknek a törvényeknek hatálya 1935 ben lejárt és mivel az uj törvény folytán feleslegesekké vállnak, hatályukat sem hosszabbitják meg.

Az uj törvény legfontosabb rendelkezései az uj épitkezéseknél és házjavitásoknál nyujtandó adó és illetékmentességről szóló rendelkezések. A törvénytervezet ugyan nem honorálja teljesen az épitések szervezetének kivánságait, de mégis jelentékenyen kibőviti az 1927. évi egyenes adótörvényben meghatározott ideiglenes adómentességek körét. A törvényjavaslat 38. és 41. szakaszai következőképen szabályozzák a kedvezményeket:

Azokat az épületeket, melyek 1938 december 31-ig elkészülnek, 15 év tartamára házadómentesség illeti meg, ha az egyenes adókról szóló 1927. évi törvény 134. §-ában emlitett épületről van szó. Ha pedig a törvény 135. § ában emlitett kislakásokról és kisüzemi helyiségekből álló épületekről van szó, akkor az adómentesség 25 évig tart. A házadómentes épületek felmentést nyernek a házbér utáni, vagy használt helyiségek utáni adók alól is és pedig a 134. §. szerint 10 évig, a kislakásokból és kisüzemi helyiségekből álló házak 20 évig.

A törvénytervezet átveszi az épitkezések előmozditásáról szóló eredeti törvényben foglalt illetékkedvezmények legnagyobb részét is.

Felelős szerkesztő: **Rábely Károly.**

Kiadó lakás.

A Ferenczy-utcza 5. számu házban egy modern kétszobás lakás: nagy előszoba, fürdőszoba minden mellékhelyiséggel **április 1-től kiadó.** Érdeklődők forduljanak **Horovitz és társa céghez.**

Kisebb üzlethelyiség

Gömöri utca 2. sz. alatt

kiadó.

Építési pályázati hirdetés

megröviditése.

A dražicei—perjései új iskola épitési pályázati hirdetés határideje **március 20-ról, február 20-ig megröviditettetett.**

Leporisz László
igazgató-tanitó.

Már nem okozhat gondot a **fényképező-gép** beszerzése, mert **CINE KODAK filmező és egyéb foto-gépek** a legkényelmesebb havi **részletre** kaphatók a

BOKOR-drogériában.

Nyomdásztanoncz

azonnali belépéssel felvétetik. Három középiskolai végzettség és szlovák-magyar nyelvtudás megkivántatik. Csak helybeliek jelentkezzenek

KLEIN GÉZA könyvnyomdájában
Rimaszombat.

Műkoszorúk

szebbnél-szebbek

nagy választékban

jutányos áron kaphatók:

ZAWADZKY

temetkezési vállalatánál

RIMASZOMBAT.

Kiadó lakás.

Tamásfali-ut 18. számu 2 szoba, fürdőszoba, konyha, előszoba, mosókonyha, pincéből álló magas földszintes ház **folyó év április 1-től** bérbe kiadó.

Értekezni lehet:

Stefanik-utca 2. szám, az emeleten.

A legszebb

élővirág-koszorúk,

cserepes és vágott virágok

a legolcsóbban beszerezhetők:

BOTTLIK SÁNDOR

műkertésznél

RIMASZOMBAT.

Az épiteni szándékozó n. é. Közönség szives figyelmébe!

Tisztelettel értesitjük a n. é. Közönséget, hogy a **helybeli és rimatamásfalai épitővállalkozók** bevonásával

„RIMAVA“

cég alatt **épitőszövetkezetet** alapitottunk, amely működését máris megkezdte s a legversenyképesebb árak mellett vállalkozik minden épitőmunka elvégzésére, legyen az bármiféle javitás, átalakitás, tervezés, avagy földszintes, illetőleg emeletes lakóházak épitése. — A szövetkezet célja nem a kartellirozás, hanem ellenkezőleg: az épitkezéseknek minél olcsóbbá tétele, mit megbizható és szolid munka mellett a versenyképesség fokozásával óhajt elérni. Tervezést, költségvetést mindenkor a legkészségesebben dijtalanul nyujtunk. — Programmunk, mint helybeli vállalkozóknak az, hogy itt élhessünk és dolgozhassunk s munkánk eredményeit itt bocsáthassuk a n. é. Közönség rendelkezésére.

Kérjük a nagyérdemü Közönség szives támogatását és vagyunk

Rimaszombat, 1935. december hó 31.

szolgálataikra mindenkor készen:

„RIMAVA“
épitő szövetkezet k. f. Rimaszombat.
Iroda: Tompa-tér 7. sz.

Rimaszombat, 1936. Nyomatott **Rábely Károly** könyvnyomdájában (Masaryk-tér 9. szám.)